

SPINNEN BELAGEN DE NEDERLANDSE AMBASSADE IN BERLIJN

Peter van Helsdingen

European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden, Nederland (helsdingen@nmm.nl)

ABSTRACT

The new Dutch Embassy in Berlin is striking by its large glass facades illuminated from the inside at night. The building appeared very attractive for araneoid spiders to build their webs on, possibly because of the rich supply of food. Insects are naturally attracted by light. The building reminded of an artistic creation by Christo. The owner of the building was less enthusiastic and had the building cleaned and the light regime in the building adapted. He trusts to thus reach an acceptable balance between design and attracted fauna.

Christo, volledige naam Christo Javacheff, is vooral bekend geworden door zijn liefde voor het inpakken van gebouwen. Het begon simpel met het inpakken van lucht en van een boom. Later werden het grote gebouwen, vaak musea (Museum of Contemporary Art in Chicago, Kunsthalle in Bern) of andere grote bouwsels (Rijksdag in Berlijn en Pont Neuf in Parijs). Hij is kunstenaar en werkt steeds met grote materialen, zoals oliedrums, waarvan muren worden gebouwd, en enorme lappen textiel, die over rivieren worden gespannen.

Hij heeft stellig nog vele plannen, ook al is hij niet meer de jongste. Hij werd in 1935 in Bulgarije geboren, waar hij de kunstacademie in Sofia volgde. Later trok hij naar het westen en hij belandde tenslotte in Parijs. Daar begint hij met zijn toch wat megalomane kunstuitingen. Origineel is zijn aanpak zeker en aandacht krijgt hij in ruime mate. Hij ontvangt nu zelfs verzoeken om iets in een stad op touw te zetten om de toeristenstroom wat te stimuleren (New York).

Zo opzienbarend is het met Hare Majesteit's Ambassade in Berlijn niet gelopen. Een indrukwekkend nieuw gebouw, ontworpen door Rem Koolhaas, geopend door Koningin Beatrix. Veel aandacht van de pers, voor gebouw en opening beide. Later nog een keer aandacht, maar dan van spinnen. En ten gevolge daarvan weer van de pers. De journalisten gaan dan op zoek naar verklaringen en komen zo bij arachnologen terecht. Ik kreeg zelfs het aanbod om er te gaan kijken. Een klein beetje belust op sensatie is de pers natuurlijk wel.

Er zit veel glasfaçade in het gebouw en de bedoeling was om 's nachts binnen het licht aan te houden en zo bij te dragen aan de aanblik van de grote stad Berlijn. Gedachten van een architect. De spinnen zagen er vooral een goed substraat in voor hun webben en vonden een rijk voedselaanbod. Insecten komen nu eenmaal op licht af. En substraat is substraat. Ook thuis hebben wij veel spinnenwebben langs de raamkozijnen, ook al doen wij de gordijnen meestal dicht als binnen het licht aan gaat. *Metellina* en *Araneus*, ze voeren er wel bij. De ambassade vond de aandacht wat minder leuk, zowel van de spinnen als van de pers. Voor iemand die niets met spinnen heeft zag het er ook niet leuk uit. En al die spinnenpoep was ook wel erg lelijk!

De beheerder van het ambassadegebouw nam actie en liet het gebouw door een bedrijf schoonmaken. Dat is natuurlijk een prima *ad hoc* oplossing, maar de spinnen zullen het wellicht niet begrijpen. Dat blijft dus schoonmaken. Door de verlichting anders te maken denkt hij toch een structurele verbetering te bewerkstelligen. De toekomst zal het leren.

Hij ontving ook verschillende tips om het probleem het hoofd te bieden. Een Nederlander van Turkse afkomst refereerde bijvoorbeeld aan een oud gebruik in de Ottomaanse tijd waarbij bovenin grote moskeeën in Turkije struisvoegeleieren werden neergelegd, die een dusdanig effect op spinnen hadden dat ze deze plaatsen meden. Hij vond dat zelf erg lachwekkend, maar misschien is het wel erg effectief. Vergelijkbare gevallen zijn het natuurlijk niet, want een moskee heeft weinig ramen en trekt dus weinig insecten. Misschien stoot de lucht van de struisvoegeleieren wel alle spinnen af. Anderen zagen in op de markt verkrijgbare spuitbussen een oplossing om van de spinnen af te komen. Toegangshekken bij botensteigers in jachthavens worden namelijk bespoten met een soort citroenoplossing en spinnen worden op deze manier van de steigers en boten geweerd.

Misschien heeft Christo het inpakken van gebouwen wel afgekeken van de spinnen. Het zou niet de eerste keer zijn dat een kunstenaar door de natuur werd geïnspireerd.

